

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی روانپرستاری

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی بهداشت روان
نوع و تعداد واحد: کارآموزی
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی پرستاری ترم 5
شماره درس: 513313
دروس پیش نیاز: روانشناسی اجتماعی، پرستاری بهداشت روانی
نیمسال تحصیلی: دوم 1402-1403
زمان کارآموزی: سه شنبه الی پنج شنبه صبح (12:30 - 7:30) یا عصر (18:30-13:30)
محل کارآموزی: بخش های روانپزشکی بیمارستان های خورشید و فارابی
مسئول درس: سیما قزلباش
شماره تماس: 37927580
زمان حضور در دفتر کار: روزهای یکشنبه اتاق شماره 171

Email: ghezelbash@nm.mui.ac.ir

شرح درس

پرستار یک عضو مؤثر تیم سلامت در خدمات سلامتی در کلیه جوامع بشری است. سلامتی جامعه در گرو کیفیت خدمات پرستاری است. آموزش پرستار نیازمند یک سیستم عملی و حرفه ای است. لذا جایگاه و اهمیت ویژه آموزش بالینی تعیین می گردد. تجربه بالینی جزء تکمیلی آموزش در تربیت پرستاری کارآمد است و تکامل هویت حرفه ای دانشجویان را سرعت می بخشد و همچنین یکی از عوامل مؤثر در کاهش تنش ناشی از ایفای نقش می باشد طرح کارآموزی بالینی براساس موارد فوق تدوین یافته است.

هدف کلی

ارتقاء سطح مراقبتهای پرستاری در قالب فرآیند پرستاری، ارتقاء سطح مهارت ارتباط پرستاران با بیماران روانی و خانواده آنها و بکار بستن این مهارت ها در انجام مراقبتهای پرستاری از هر بیمار.

اهداف رفتاری

از فراگیران انتظار می رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشند:

1. تحت نظارت استاد خود با مددجو بطور مستقل، در جمع دانشجویان، ارتباط برقرار نمایند.
2. اصول مربوط به مراحل سه گانه ارتباط شامل آشنایی، کار و اختتام را رعایت نمایند.
3. تکنیک های مختلف ارتباط درمانی نظیر توجه کردن، گوش دادن فعال، انعکاس احساس و خلاصه نمودن گفتار مددجو را بکار ببرند.
4. طی برقراری ارتباط درمانی از موانع ارتباطی اجتناب نمایند.
5. محتوای مصاحبه مربوط به برقراری یک ارتباط درمانی با یک بیمار را ثبت و تحلیل نموده و به استاد تحویل دهند.
6. مهارتهای برقراری ارتباطات اجتماعی اثربخش را به بیمار آموزش دهند.
7. مهارتهای برقراری ارتباط با بیمار را به خانواده بیماران آموزش دهند.
8. یک شرح حال روانپزشکی از بیمار اخذ نمایند.
9. یک معاینه وضعیت روانی (MSE) از بیمار بعمل آورند.
10. مددجو را از نظر بهداشت فردی، وضعیت ظاهری، آراستگی و توانایی مراقبت از خود مورد بررسی قرار دهند.
11. نیازهای بیمار را (بر اساس نظریه مازلو) بررسی نمایند.
12. توانایی های بیمار را مورد ارزیابی قرار دهند.
13. استرسهای مددجو را با استفاده از ابزارهایی نظیر مقیاس هولمز - راهه بررسی نمایند.
14. قدرت سازگاری مددجو را بررسی نمایند.
15. یک معاینه جسمی از بیمار به عمل آورند.
16. علائم حیاتی مددجو را اندازه گیری و ثبت نمایند.
17. الگوی تغذیه مددجو را مورد بررسی قرار دهند.
18. وضعیت دفع مددجو را بررسی نمایند.
19. وضعیت خواب و استراحت مددجو را بررسی نمایند.
20. آزمایشات بیمار را بررسی نمایند.
21. نیازهای آموزشی مددجو را تعیین نمایند.
22. مشکلات بیمار را فهرست نمایند.
23. تشخیص های پرستاری را با توجه به جدول تشخیص های پرستاری NANDA مکتوب نمایند.
24. اهداف (کوتاه مدت و بلند مدت) را بطور صحیح تعیین نمایند.
25. اولویتهای مراقبتی برای بیمار را دقیقاً مشخص کنند.
26. پس از برنامه ریزی با توجه به امکانات موجود در بخش، جهت حل مشکلات بیمار اقدامات لازم را انجام دهند.
27. به بهداشت فردی بیمار (حمام - تغذیه - خواب - لباس و ....) توجه نمایند و انگیزه رعایت بهداشت فردی را در وی بوجود آورند.
28. روشهای مدیریت استرس شامل پیشگیری و راههای غلبه بر استرس را به مددجو آموزش دهند.
29. روشهای ارتقاء سازگاری را به مددجو آموزش دهند.
30. روشهای شناخت و ارتقاء توانمندیهای مددجو را به مددجو آموزش دهند.

31. جهت اوقات فراغت بیمار برنامه ریزی نمایند و انگیزه وی جهت شرکت در برنامه های درمانی نظیر کار درمانی را تقویت کنند.
32. در زمان ترخیص بیمار یا به اتمام رسیدن دوره کارآموزی بیمار را بطور دقیق، مجددا مورد ارزیابی قرار دهند.

شیوه کارآموزی

با حضور دانشجو در بخش در ساعت مقرر، استاد بالینی با بیان اهداف کارآموزی و آشنا نمودن دانشجو به شرایط محیط یادگیری، با تعیین مددجو برای هر دانشجو و مشخص نمودن برنامه کارآموزی، شرایط را برای فراگیری آموزش لازم دانشجو فراهم می کند. دانشجو بایستی تلاش نموده و از راهنمایی های استاد مربوطه جهت ارتقاء مهارت های بالینی خود استفاده نماید.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی

ارزشیابی دانشجو در حین و پایان دوره بر اساس اهداف آموزش به صورت:

5 نمره	- بررسی وضعیت جسمی و روانی
5 نمره	- اجرای فرایند پرستاری و ثبت آن
2 نمره	- آموزش به مددجو خانواده
4 نمره	- اخلاق و ارتباط حرفه ای
2 نمره	- ارزیابی مهارت بالینی ارتباط
2 نمره	- آزمون کتبی

مسئولیت های دانشجو

- 0 حضور مداوم و به موقع دانشجو در بخش.
- 0 رعایت آراستگی و قوانین مربوط به پوشش و اخلاق حرفه ای.
- 0 برقراری ارتباط مناسب با سایر دانشجویان و پرسنل بخش های روانپزشکی.
- 0 اجرای برنامه ارائه شده با نظارت استاد (طبق اهداف).
- 0 مطالعه مطالب تئوری پیش نیاز واحد کارآموزی.
- 0 ارائه کارپوشه محتوی تکالیف توصیه شده استاد در طی دوره بالینی.
- 0 تکمیل لاگ بوک الکترونیک در طی دوره کارآموزی.

سیاستها و قوانین دوره

1. به همراه داشتن گوشی تلفن همراه در بخش های روانپزشکی تحت هیچ شرایطی مجاز نیست و در صورت مشاهده استاد مجاز است از ادامه حضور دانشجو در آن روز در کارآموزی ممانعت بعمل آورد.
2. دانشجویان موظفند رأس ساعت 07:30 یا (13:30 شیفت های عصر) در بخش حضور یابند.

3. دانشجو موظف است لاگ بوک روان را تکمیل نماید (هر فعالیت دو مورد مشاهده و انجام تحت نظارت).
4. دانشجویان موظفند تا ساعت 12:30 در بخش حضور داشته باشند.
5. استاد مجاز است از ورود دانشجویانی که در ورود به بخش بیش از 15 دقیقه تأخیر دارند ممانعت بعمل آورده و آن روز را برای دانشجو غیبت ثبت نماید.
6. در صورت غیبت بیش از 1/10 ساعات کاراموزی:
  - در صورتی که غیبت مجاز باشد: واحد درسی دانشجو حذف خواهد شد.
  - در صورتی که غیبت غیر مجاز باشد: نمره دانشجو در درس، صفر اعلام می شود.
7. دانشجویان موظفند طی دوره بالینی، موازین شرعی، عرفی و اخلاقی متناسب با جایگاه حرفه ای یک پرستار را رعایت کنند.

منابع:

1. کوشان و واقعی، روانپرستاری بهداشت روانی 1. تهران: انتشارات اندیشه رفیع، 1402 .
2. فورتیناش کاترین. طرحهای مراقبت روانپرستاری. ترجمه محمدآقاجانی، تهران، نشر اندیشه رفیع، 1391.
3. آن اسحاق. اصول روانپرستاری. ترجمه جهانگیر مقصودی، اصفهان، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، پاییز 1383.
4. قضاوی، زهرا و لهراسبی، فاطمه . مهارت های ارتباطی با بیماران بستری در بخش روان پزشکی اصفهان : انتشارات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. 1392
5. تاونسند، مری- تشخیصهای پرستاری در اختلالات روانی - ترجمه اعضای هیأت علمی گروه روانپرستاری دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، انتشارات آبنوس، چاپ دوم- 1386.

Online Data Bases: <http://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>

اهداف رفتاری مورد انتظار از دانشجویان در بخش (طبق فرآیند پرستاری)

اهداف رفتاری	تاریخ
<p style="text-align: center;">مرحله "بررسی" در فرایند پرستاری:</p> <p>1. حداقل یک پرونده در بخش را مطالعه نموده کیس مربوطه را در گروه دانشجویان ارائه کند. 2. یک شرح حال روانپزشکی از بیمار اخذ نمایند.</p>	روز اول
<p style="text-align: center;">مرحله "بررسی" در فرایند پرستاری: برقراری ارتباط درمانی</p> <p>1. تحت نظارت استاد خود با مددجو بطور مستقل، در جمع دانشجویان، ارتباط برقرار نمایند. 2. اصول مربوط به مراحل سه گانه ارتباط شامل آشنایی، کار و اختتام را رعایت نمایند. 3. تکنیک های مختلف ارتباط درمانی نظیر توجه کردن، گوش دادن فعال، انعکاس احساس و خلاصه نمودن گفتار مددجو را بکار ببرند. 4. طی برقراری ارتباط درمانی از موانع ارتباطی اجتناب نمایند.</p>	روز دوم
<p style="text-align: center;">مرحله "بررسی" در فرایند پرستاری: اخذ معاینه وضعیت روانی</p> <p>1. دانشجو قادر باشد یک معاینه وضعیت روانی (MSE) از بیمار بعمل آورند.</p>	روز سوم
<p style="text-align: center;">مرحله بررسی در فرایند پرستاری: معاینه وضعیت روانی</p> <p>1. دانشجو قادر باشد یک معاینه وضعیت روانی (MSE) از بیمار بعمل آورند.</p>	روز چهارم
<p style="text-align: center;">مرحله "بررسی" در فرایند پرستاری:</p> <p>1. مددجو را از نظر بهداشت فردی، وضعیت ظاهری، آراستگی و توانایی مراقبت از خود مورد بررسی قرار دهند. 2. نیازهای بیمار را (بر اساس نظریه مازلو) بررسی نمایند. 3. استرسهای مددجو را با استفاده از ابزارهایی نظیر مقیاس هولمز- راهه بررسی نمایند. 4. قدرت سازگاری مددجو را بررسی نمایند. 5. علائم حیاتی مددجو را اندازه گیری و ثبت نمایند. 6. الگوی تغذیه مددجو را مورد بررسی قرار دهند. 7. وضعیت دفع مددجو را بررسی نمایند. 8. وضعیت خواب و استراحت مددجو را بررسی نمایند. 9. آزمایشات بیمار را بررسی نمایند.</p>	روز پنجم
<p style="text-align: center;">مرحله "تشخیص" در فرایند پرستاری:</p> <p>1. نیازهای آموزشی مددجو را تعیین نمایند. 2. مشکلات بیمار را فهرست نمایند. 3. تشخیص های پرستاری را با توجه به جدول تشخیص های پرستاری NANDA مکتوب نمایند.</p>	روز ششم

روز هفتم	<p>مرحله "برنامه ریزی و هدف" در فرایند پرستاری:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. اولویتهای مراقبتی را دقیقاً مشخص کنند. 2. اهداف (کوتاه مدت و بلند مدت) را بطور صحیح تعیین نمایند. 3. با توجه به امکانات موجود در بخش، جهت حل مشکلات بیمار برنامه ریزی لازم را انجام دهند.
روز هشتم	<p>مرحله "مداخلات پرستاری" در فرایند پرستاری:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. به بهداشت فردی بیمار (حمام – تغذیه- خواب – لباس و .....) توجه نمایند و انگیزه رعایت بهداشت فردی را در وی بوجود آورند. 2. روشهای مدیریت استرس شامل پیشگیری و راههای غلبه بر استرس را به مددجو آموزش دهند. 3. روشهای ارتقاء سازگاری را به مددجو آموزش دهند. 4. روشهای شناخت و ارتقاء توانمندیهای مددجو را به مددجو آموزش دهند. 5. جهت اوقات فراغت بیمار برنامه ریزی نمایند و انگیزه وی جهت شرکت در برنامه های درمانی نظیر کار درمانی را تقویت کنند. 6. مهارتهای برقراری ارتباطات اجتماعی اثربخش را به بیمار آموزش دهند. 7. مهارتهای برقراری ارتباط با بیمار را به خانواده بیماران آموزش دهند.
روز نهم و دهم	<p>مرحله "ارزشیابی" در فرایند پرستاری:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. در زمان ترخیص بیمار یا به اتمام رسیدن دوره کارآموزی بیمار را بطور دقیق، مجدداً مورد ارزیابی قرار دهند. 2. ارزشیابی پایان دوره